

# PAIX LITURGIQUE

Newsletter 38 objavljen dana 12 listopad 2016

## SVJETSKI DAN MLADIH POTVRĐUJE PROCVAT IZVANREDNOG OBLIKA LITURGIJE DILJEM SVIJETA

Od 2005. Svjetski dan mladih službeno omogućuje mladim hodočasniciima da u sklopu susreta prisustvuju tradicionalnoj liturgiji. Tako je u Krakovu ovoga ljeta više od 800 mladih podijeljenih u dvije skupine prema jeziku koji govore - jednu frankofonu, koju su vodili Misionari Božanskog Milosrđa, i drugu anglofonu, koju su vodili predstavnici saveza Juventutem - svjedočilo svoju privrženost latinskoj i gregorijanskoj liturgiji. Bertalan Kiss, mladi otac obitelji iz Mađarske koji je od početka ove godine predsjednik međunarodnoga saveza Juventutem, pristao je podijeliti s nama dojmove s ovoga susreta.

Image: rs20161012134444\_juvWYD2016.jpg

### I - RAZGOVOR S PREDSEDNIKOM MEĐUNARODNOG SAVEZA JUVENTUTEM

1) Bertalane, ove ste godine prvi put sudjelovali na Svjetskome danu mladih kao predsjednik Juventutema, ali i kao hodočasnik: u kakvom Vam sjećanju ostaje taj susret?

**Bertalan Kiss:** U početku nisam znao što misliti o tome događaju koji u nekim aspektima više nalikuje festivalu nego vjerskom susretu. Ipak, već prvoga dana učinilo mi se vrlo ohrabrujućim, u vrijeme kada se na Bliskom istoku i drugdje događaju progoni kršćana, vidjeti da se toliko vjernika može posve slobodno i sigurno okupiti na klanjanju jedinome i pravome Bogu. Kako su dani odmicali, u meni je sazrijevala ideja da je Crkva tijekom stoljeća znala integrirati i „pokrstiti“ tolike poganske obrede i običaje, a i da je to slučaj i danas. Svjetski dan mladih na neki je način poput kristijanizacije modernoga fenomena masovnih glazbenih festivala.

Osim toga, vrlo je ohrabrujuće, pored smijeha, pjevanja, buke i mahanja zastavama uokolo, vidjeti da se u svakoj crkvi intenzivno moli, da se ispovjedaonice ne prazne i da se mladi pobožno klanjaju Presvetome Sakramentu. Također moram reći da unatoč trenutnome ozračju u svijetu i terorističkoj prijetnji nisam osjetio nikakav strah, i da valja zahvaliti organizatorima i poljskim sigurnosnim snagama na odlično odrađenom poslu.

2) Koje je aktivnosti Juventutem provodio tijekom ovogodišnjega Svjetskoga dana mladih?

**Bertalan:** Zbog organizacijske pogreške, ili bolje rečeno intervencije božanske Providnosti, Juventutem je imao na raspolaganju ne jednu, već dvije crkve u središtu Krakova. Tako je jedna ustupljena frankofonima, a druga anglofonim hodočasniciima. Tako smo svakoga dana imali dvije pontifikalne mise, dvije kateheze i dva mjesta za slavljenje privatnih misa svećenika. I dvije pune crkve!

Organizirali smo i zajedničku molitvu pontifikalne večernje za obje skupine u Crkvi svetih Petra i Pavla, prilikom čega je crkva bila dupkom puna, a brojem vjernika koje može primiti najveća je povijesna crkva u Krakovu.

Htio bih iskoristiti ovu priliku da zahvalim i čestitam svim sudionicima, napose našim poljskim i francuskim prijateljima, koji su pokazali veliku predanost i obavili ogroman posao. Bez njih ne bismo doživjeli takve lijepe dane.

3) Koliko vas je bilo i iz kojih zemalja?

**Bertalan:** Najbrojniji su nesumnjivo bili mladi iz francuskoga govornog područja, njih gotovo 500! Bilo je i skupina iz Sjedinjenih Država, Ujedinjene Kraljevine, naravno iz Poljske, Njemačke, Hrvatske, Slovačke, Slovenije, Nigerije, Portugala, Malezije, Singapura, a dakako i iz moje zemlje, Mađarske. Mislim da je više od 800 mladih sudjelovalo na našim slavljinama, ali to je samo procjena jer mnogi od njih nisu se prijavili Juventutemu putem svojih biskupija.

4) U kakvim ste odnosima bili s hodočasnicima privrženima redovnom obliku rimskog obreda?

**Bertalan:** Na Svjetskom danu mladih običaj je da hodočasnici uđu u svaku crkvu ispred koje prođu. Tako su se mnogi mladi koji nisu dio tradicionalnog svijeta susreli s našim slavljinama ili katehezama. Barem dvije skupine „redovnih“ hodočasnika, od kojih jedna iz SAD-a, ostale su na cijeloj misi zajedno sa svećenikom koji ih je pratio. Također, dok smo hodali gradom i nosili zastavu Juventutema, mnogi mladi su je prepoznavali i rado nas pozdravljali.

Imam dojam da prisutnost tradicionalne liturgije i vjernika koji su joj privrženi ne smeta nikome. Naprotiv, sudeći po načinu na koji smo dočekani, naša prisutnost posve je normalna, kao i ona svake druge skupine vjernika. Nismo odskakali od ostalih i nitko u nas nije upirao prstom. Za mene je to divno iskustvo koje potvrđuje da je došao kraj dugom i nepravедnom ostracizmu.

5) I jedna završna riječ?

**Bertalan:** Prije dvije godine jedan od osnivača Juventutema primljen je na privatnu audijenciju kod pape Benedikta XVI. Tom mu je prilikom papa emeritus povjerio da je cilj motuproprija Summorum Pontificum bio „zapaliti male vatre“. Trebali bismo s vremena na vrijeme nanovo čitati tekst motuproprija. Taj je dokument, prema metafori koju posuđujem od vlč. Zuhlsdorfa, poput novog novcatog bicikla: neće nikamo ići bez nas! Mi se moramo angažirati da bismo postigli procvat svojih zajednica, ali moramo i pridonositi procvatu naših župa, pa i naših biskupija.

Veliki dar koji nam je darovan u tradicionalnoj liturgiji nije nešto što trebamo čuvati za sebe, već dijeliti s drugima - pod uvjetom da to činimo pod vodstvom Duha Svetoga, ne odvrćajući pogled s našega Gospodina, čak i ako pritom padnemo s bicikla! Dobrobit Crkve i spas duša, počevši od naše i duša naših bližnjih, naša je prva zadaća.

Image: 20161012134611\_Bertalan.jpg

Bertalan Kiss

## II - RAZMIŠLJANJA PAIX LITURGIQUEA

1) Bertalan Kiss otkrio je tradicionalnu misu 2009. zahvaljujući zajednici laika Capitulum Laicorum Sancti Michaelis Archangeli iz Budimpešte. Godine 2012. bio je suosnivač godišnjega hodočašća Peregrinatio Fidei koje okuplja vjernike privržene izvanrednom obliku rimskoga obreda u Mađarskoj. Nakon što je 2014. susreo vlč. De Malleraya i tadašnje vodstvo Juventutema prilikom hodočašća Summorum Pontificum u Rim, postao je koordinator Juventutema za Mađarsku, a početkom 2016. pristao je naslijediti Engleza Georgea Stevena na mjestu predsjednika međunarodnoga saveza Juventutem.

2) U intervjuu koji je dao redatelju Loicu Lawinu prilikom pripreme filma *Ad Petri Sedem* posvećenog hodočašću Populus Summorum Pontificum u Rim ([link](#)), Bertalan Kiss objasnio je da se njegovo otkriće tradicionalne liturgije poklopilo s povratkom vjeri u odrasloj dobi: „Prvi trenutak mogega povratka vjeri dogodio se na tradicionalnoj misi. Pronašao sam jedino mjesto gdje se tradicionalna misa slavila u Budimpešti i onamo otišao sa zaručnicom. Imao sam osjećaj kao da sam doma.“ U Budimpešti izvanredni oblik slave premonstratenzi u Crkvi svetog Mihaela od Belvárosa, uz podršku laika na koje je uvelike utjecao glazbeni opus Laszla Dobszaya, glasovitoga zborovođe i velikoga zagovornika sakralne glazbe. Ondje se velika pažnja posvećuje liturgijskom i glazbenom obrazovanju cijele zajednice.

3) Prvotna reakcija Bertalana Kissa na ozračje Svjetskog dana mladih odgovara stvarnom i temeljnom problemu, a to je inkulturacija vjere i njezino izražavanje u modernim vremenima. Ništa se ne može postići silom, pa se ni mlade ne može privući neprivačnim i zastarjelim sadržajima, ali zasigurno se može osmisliti Svjetski dan mladih koji bi manje nalikovao masovnim modernim festivalima (kao što bi se moglo organizirati Hod za život ili Prosvjed za sve (Manif pour tous - francuski prosvjed za zaštitu braka, nap. prev.) koji ne bi bili tehnaparade...). No predsjednik Juventutema je s pravom u Svjetskom danu mladih vidio kristijanizaciju jednoga svjetovnog fenomena. Radujmo se zajedno s njim zbog mjesta koje se danas na Svjetskome danu mladih daje tradicionalnoj liturgiji, kao i činjenici da su mladi katolici privrženi izvanrednom obredu ondje prisutni na organiziran i vidljiv način.

4) Iako su Francuzi, prije svega zahvaljujući poduzetnosti Misionara Božanske milosti, bili posebno brojni na Svjetskom danu mladih u Krakovu, nacionalnost mladih koji su sudjelovali u aktivnostima Juventutema ponovno potvrđuje univerzalnu privlačnost izvanrednog oblika rimskog obreda: naime, bilo je hodočasnika iz SAD-a, Ujedinjene Kraljevine, Švedske, Poljske, Njemačke, Hrvatske, Slovačke, Slovenije, Mađarske, Portugala, Nigerije, Malezije, Singapura...

5) Za predsjednika međunarodnoga saveza Juventutem iskustvo sa Svjetskog dana mladih 2016. obilježilo je „kraj dugoga i nepoštenog ostracizma“. Vlč. De Malleray, duhovnik Juventutema, s pravom je - u opsežnom izvješću s poljskoga Svjetskog dana mladih pod naslovom „Izvanredna normalnost“ - podsjetio da su već na Svjetskom danu mladih u Kölnu 2005. pale prve prepreke. Tada je službeni organizacijski odbor Svjetskog dana mladih odlučio dati mjesto tradicionalnoj liturgiji u programu susreta, povjerivši vođenje (kako ih se tada još nazivalo) „tridentskih“ aktivnosti međunarodnome savezu Juventutem koji je

bio u povojima. Ovaj je povijesni podsjetnik važan jer pojašnjava zašto se Sveti Otac Benedikt XVI. u pismu biskupima uz motuproprij Summorum Pontificum referirao baš na mlade, čime je opravdao potrebu za „jasnijom pravnom regulativom, što se u vrijeme motuproprija iz 1988. godine još nije moglo predvidjeti“: „U međuvremenu je postalo jasno da i mladi otkrivaju ovaj liturgijski oblik, osjećaju njegovu privlačnost i u njemu pronalaze oblik koji im je osobito prikladan za susret s Otajstvom Presvete Euharistije.“